ZÁKLADNÁ ŠKOLA, 053 62 BYSTRANY 13

SLOVENSKÉ NAJ...

Ročníkový projekt žiakov ôsmeho ročníka

Slovenské naj.....

- **Ročník :** ôsmy
- **Školský rok:** 2011/2012
- **Realizácia projektu**: september 2011 – jún 2012
- **Termín ukončenia:** jún 2012
- **Forma výstupu :** plagáty s prezentáciou

Náplň projektu:

Žiaci 8. ročníka počas školského roka plnili na hodinách jednotlivých predmetov čiastkové úlohy s danou tematikou. Ich úlohou bolo poznávať Slovensko z rôznych oblastí (spoločenský, kultúrny, verejní a politický život) a zistiť čo je na Slovensku ,,naj“ / najlepšie, najkrajšie, najhodnotnejšie, najstaršie/... Zároveň sa zameriavali aj na niektoré osobnosti Slovenska hlavne v predmetoch: slovenský jazyk, občianska náuka, výtvarná výchova, fyzika, chémia a matematika. V ostatných predmetoch vyberali príbuzné ,,naj“ hodnoty príslušné tematickej náplni. Pomocou učiteľov jednotlivých predmetov vyhotovili plagáty s prezentáciou k daným čiastkovým úlohám.

Ciele projektu:

- Účasť na projekte by mala smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Pripraviť človeka rozhľadeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov. Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.
- Žiakov viesť k zodpovednosti a samostatnosti pri vyhľadávaní, hodnotení a využívaní rôznych zdrojov informácií. Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole. Osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Metódy :

- Skupinová práca.
- Práca vo dvojiciach.
- Riešenie nadhodeného problému.
- Rolové aktivity.
- Príprava a prezentácia vlastnej práce vytvorenej v na danú tému.
- Anketové metódy (dialóg, diskusia).
- Zážitkové metódy (skúsenostné metódy).

Slávni Slováci

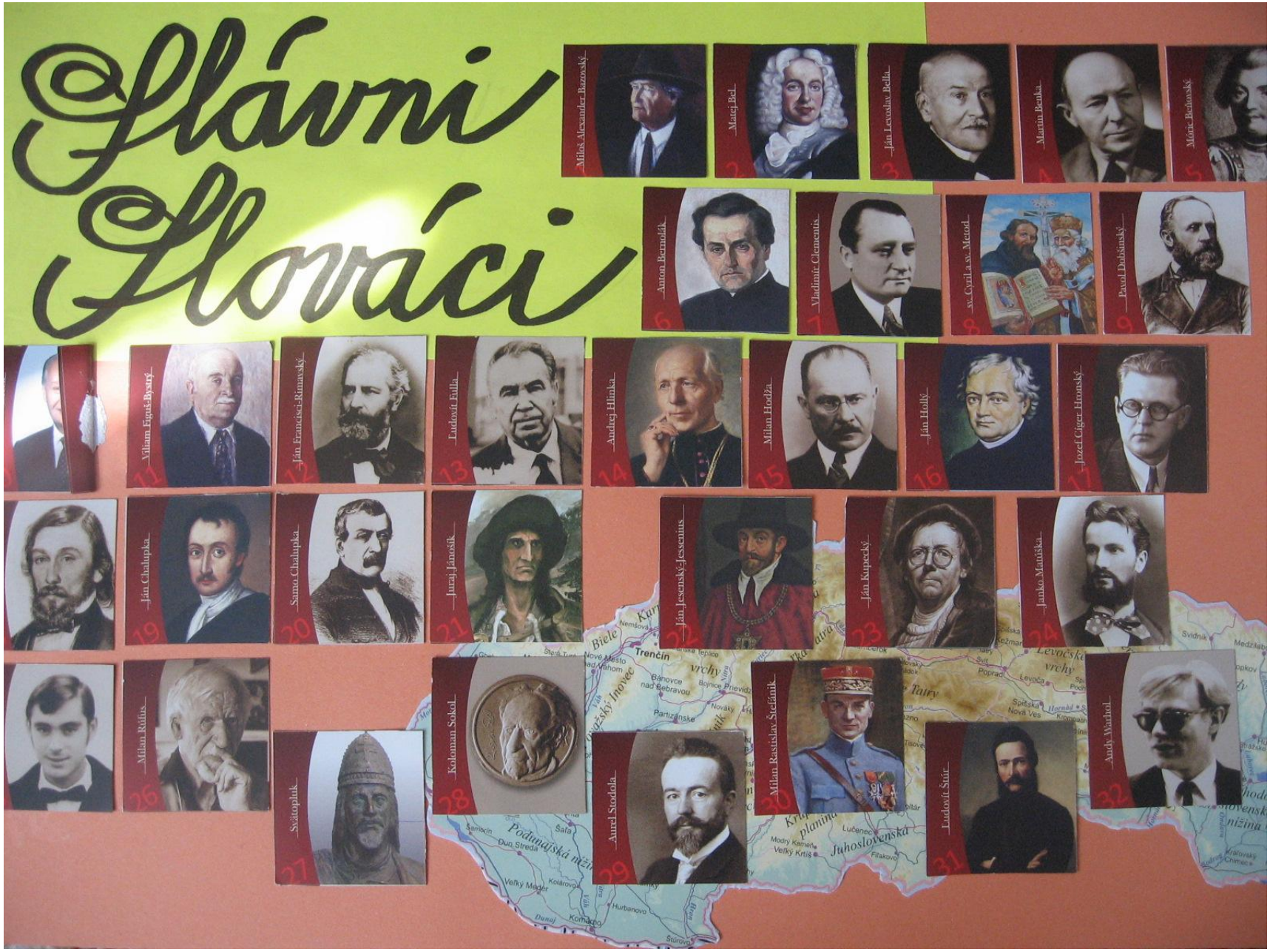

Pavol Dobšinský **NAJKRAJŠIE SLOVENSKÉ ROZPRÁVKY**

* 16. marec 1828, Slavošovce

† 22. október 1885, Drienčany bol slovenský evanjelický kňaz, folklorista a zberateľ ľudovej slovesnosti, ktorý sa radí do obdobia romantizmu a je jedným zo spisovateľov štúrovskej generácie

Prostonárodné slovenské povesti je zbierka 90 slovenských rozprávok, ktorá vychádzala v rokoch 1880 – 1883 v ôsmich zväzkoch nákladom autora. Obsahuje všetky folklórne prozaické žánre: **čarovné rozprávky** (*Zakliata hora*, *Mahuliena zlatá panna*, *Janko Hraško*, *Traja zhavranení bratia*, *Nebojsa* a i.), **rozprávky o zvieratách** (*Kozliatka*, *Medveď a komár*, *O vlku, čo si dal šiť boty*), **humoristické a novelistické rozprávania** (*Prorok rak*, *Drevená krava*, *Múdry Maťko a blázni* a i.), ako aj **povesti** (*Sitno*, *Salaš na Čertovici*).

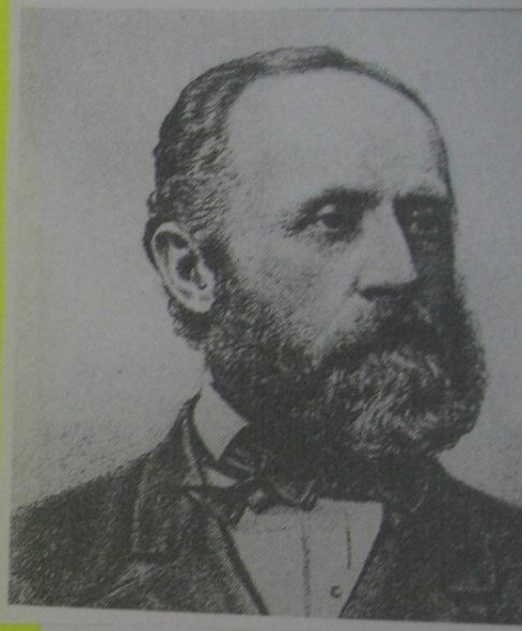

Ľudovít Fulla * 27.02.1902 Ružomberok

† 21.04.1980 Bratislava

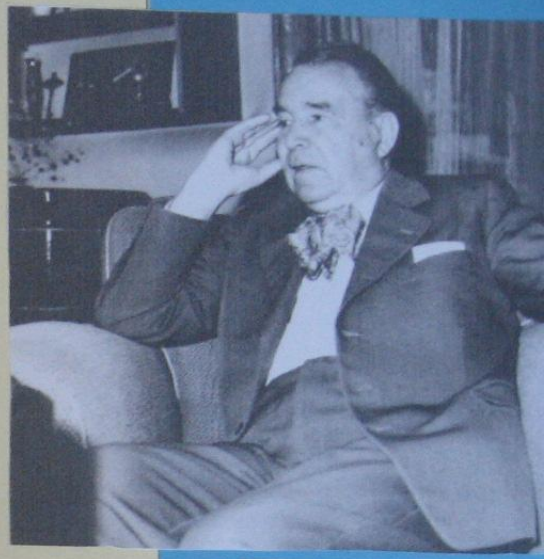

-maliar, grafik, ilustrátor a scénický výtvarník. Vrcholným dielom je Pieseň a práca, ktorá je oslavou práce roľníka a slovenského ľudu.

Ľudovít Fulla je významný aj svojou bohatou ilustračnou tvorbou pre deti a mládež.

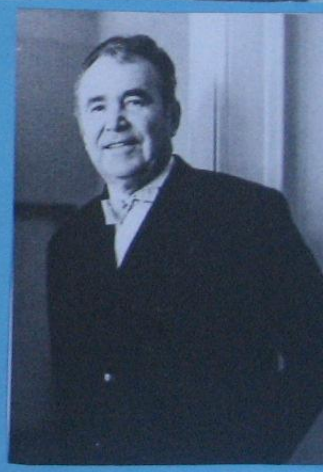

Viktor Kubal * 20.03.1923 Svätý Jur

† 24.04.1997 Bratislava

- herec, výtvarník, karikaturista, spisovateľ, scenárista, animátor, režisér, humorista, zakladateľ slovenského kresleného filmu

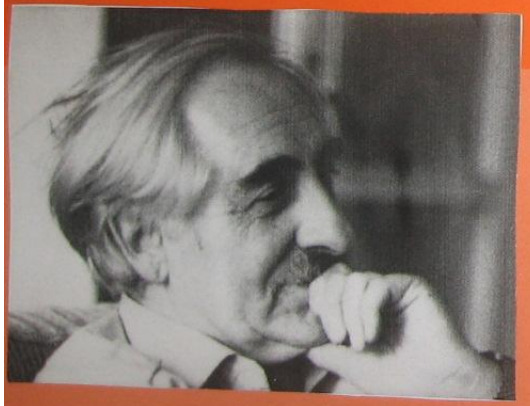

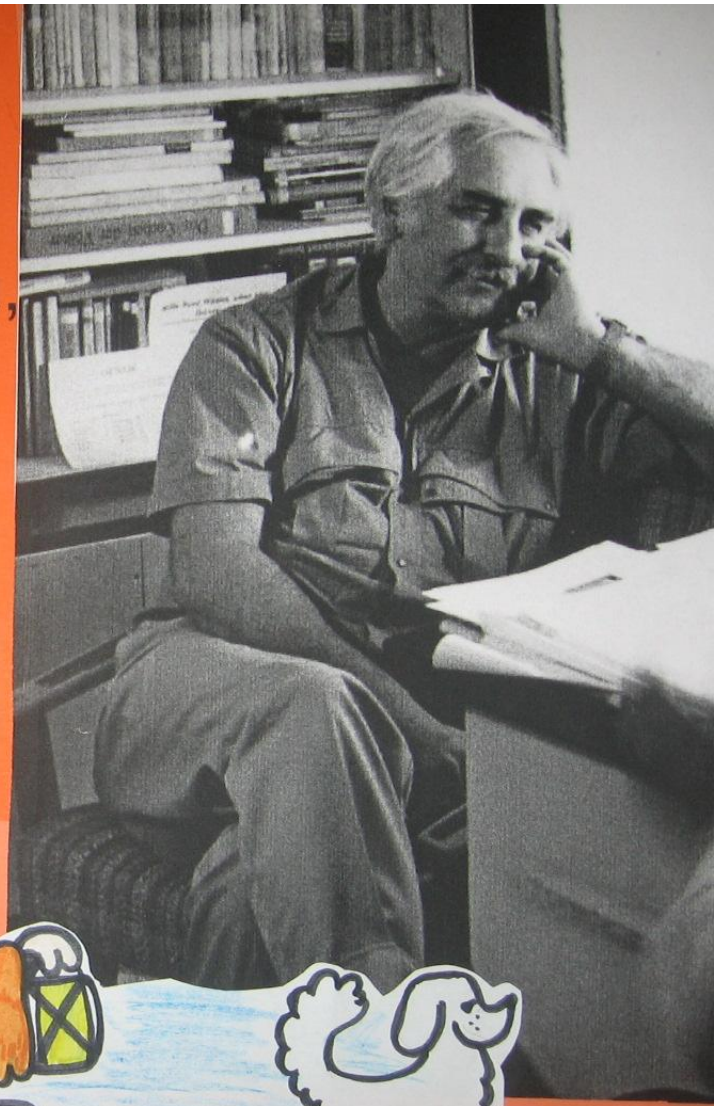

PUF
A
MUF

Milan Rastislav Štefánik

Pred posledným letom
na lietadle Caproni
4. mája 1919

Mohyla na Bradle
- miesto posledného odpočinku
Milana Rastislava Štefánika

- je postavená na vrchu Bradlo - výška 543 m - pri Brezovej pod Bradlom
- základný kameň uložili 4. mája 1919
- architekt stavby bol Dušan Jurkovič – osobný priateľ M. R. Štefánika z detstva
- stavba začala 11. júla 1927 – dokončená bola za 280 pracovných dní
- v roku 1996 bola rekonštruovaná
- na stavbu sa použil travertín zo Spišských Vlách. Doviezli ho na 194 vagónoch – 924,32 metrov kubických

PRVÁ UČEBNICA MATEMATIKY Z PERA SLOVÁKA

2-1=

1·1=1

ELEMENTA
ARITHMETICÆ, è METHODICIS AVTORIBVS CONCINNATÆ, ET POPVLARIBVS EXEMPLIS ILLVSTRATÆ
per
M. LAVRENTIVM BENEDICTVM NVDOZERINVM.
PRAGÆ,
Typis Sonzithæ Bohutsky de Hranice.
ANNO M. DC. XII.

Obálka učebnice Vavrinca Benedikta Nedožerského „*Základy aritmetiky*", napísanej v latinčine pod názvom *Elementa arithmeticae e methodicis autoribus concinnatae et popularibus exemplis illustratae* (Praha 1612)

3·x

Na hodinách matematiky sa často spomínajú mená Archimedes, Euklides, Pytagoras, Newton a ďalší. Vtedy sa žiaci opýtajú: „A čo Slovaci? Ti ako prispeli do bohatej pokladnice matematických vedomostí?"

Je zaujímavé, že autor prvej učebnice matematiky je známy. V 16. storočí neboli na území Slovenska žiadne možnosti vyššieho vzdelávania. Preto mladí ľudia odchádzali študovať do cudziny. V Prahe natrvalo zostal napríklad Vavrinec Benedikti (1555–1615) z Nedožier, od roku 1603 profesor matematiky a klasickej filogie na univerzite v Prahe. Slovák, známy ako jazykovedec, literárny teoretik, básnik, prekladateľ, pedagóg a školský reformátor.

Do povedomia verejnosti sa dostal latinsky napísanou „Gramatikou českého jazyka". Pre svojich študentov napísal a vydal dielo „Elementa Aritmeticae" „Základy aritmetiky". Je to prvá matematická práca, ktorej autorom je Slovák.

+ 5

Vavrinec Benedikt Nedožer

slovenský humanistický básnik, pedagóg, fil
jazykovedec, matematik, hudobník

Narodenie	10. august 1555 Nedožery-Brezany, Slovensko
Úmrtie	4. jún 1615 (59 rokov) Praha, Česko

ANDREJ SLÁDKOVIČ – MARÍNA

BÁSNIK LÁSKY, KRÁSY A SLOBODY

ZO ŠTÚROVCOV MÁ PRÍVLASTOK NAJSLADŠÍ...

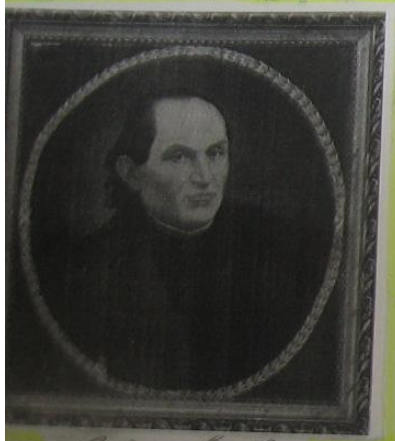

Andrej Sládkovič

Marína
↓
veľká básnická skladba

ŽENA – NEBO

Autor spieval lásku k Márii s ňou láskou sa nie odchádza Andreja Sládkoviča na Štúdiách ktoré je dovolili vydať sa za manželka. Andrej prežíval skutočnosť lásky lásky vylúpil sa do svojej poézie.

Forma básne: strofy 10-ver

RÝM: ABAB – kríž
CC – objatie
DEED – obkročný

INŠPIRAČNÉ ZDROJE:
→ vlastné skúsenosti
→ citový život
→ osobné konflikty
→ hľadanie životnej rovno

METAFORA: Život ca plyne.

Prudi kladi:
Sila času (fyzická mladosť)
Strmosť krokov (fyzická starnutie)

Možno mi tvojich úst sa odriekнut,
možno mi ruku nedostať,
možno mi v diaľky ďalné utiekнut,
možno mi namilým ostať,
možno mi ústam smädom umierať,
možno mi bdieť v samote,
možno mi život v pútach zažierať,
možno mi nežiť v živote,
možno mi seba samého zhodiť, –
nemožno mi ťa nelúbiť.

MUŽ – ZEM

Bohyňa moja, krásy kráľovná!
Anjel dobroty, nevinný!
Perla ľúbosti a Lade rovná!
Môj svet, môj poklad jediný!
Ty túžba duše, ty nebo slávy!
Koruna dievčat, diamant blýskavý!
Môj život, nádeja moja!
Ľúb ma, potom už báre celý zhynem,
bárs sa v tvojich [illegible]

1. TÉMA: KRÁSA
– vyjadruje túžbu po kráse
– spomienka predstavy krásy a Márin
– vnímanie krásy dievčaťa

2. TÉMA: LÁSKA – láska dvoch mladých ľu
nenašla naplnenie

3. TÉMA: SLOVENSKO – láska k Máríne
prevtelila na lásku ku Slovensku,
– Marína sa mení na vlasť – vl

4. TÉMA: MLADOSŤ – mladosť je vnímaní

Forma básne: lirická – opakovanie dvoch veršov

Dionýz Ilkovič

18.1.1907 – 3.8.1980

Storočnica Dionýza Ilkoviča

Slovenská akadémia vied vyhlásila tento rok za Rok Dionýza Ilkoviča. Pri príležitosti stého výročia narodenia tohto významného slovenského vedca si pripomíname jeho celoživotné aktivity, ktoré často vo veľmi zložitých časoch prispeli k rozvoju slovenskej vedy. Bol však vedeckým pracovníkom, ktorý si získal uznanie vo svete svojou tvorivou činnosťou v oblasti polarografie, ale aj nezabudnuteľným učiteľom viacerých generácií fyzikov a inžinierov a v neposlednom rade jedným zo zakladajúcich členov Slovenskej akadémie vied.

D. Ilkovič

DIONÝZ ILKOVIČ

18. 1. 1907 – 3. 8. 1980

Dionýz Ilkovič bol jedným zo štyroch detí gréckokatolíckeho kňaza rusínskeho pôvodu Hilára Ilkoviča a jeho manželky Ireny Toronskej. Narodil sa 18. 1. 1907 v Šarišskom Štiavniku blízko Svidníka a tohto roku si pripomíname sté výročie jeho narodenia. Rodičia, aj za cenu obetí, keď to nebolo ľahké, dopriali svojim deťom vynikajúce vzdelanie, traja z nich študovali na pražskej Karlovej univerzite. Sám Dionýz po absolvovaní gymnázia v Prešove rok študoval

1 Ďalekohľad

2 Strelný prach

3 Delo

4 Plechovka

Polarografia je jednou z najdôležitejších laboratórnych metód chemickej analýzy, ktorej sa určuje prítomnosť a koncentrácia látok v skúmaných vzorkách elektroch cestou. Experimentálna metóda je vo svojej základnej podobe objavom vynikajúc českého fyzikálneho chemika Jaroslava Heyrovského z roku 1922. O dôležitosti a mimoriadnom význame metódy svedčia nielen desaťročiami overené skúsenosti z najrôznejších vedeckých i aplikačných oblastí, ale aj skutočnosť, že J. Heyrovský dostal za objav a rozvoj polarografickej metódy Nobelovu cenu za chémiu.

Veľkú zásluhu na rozpracovaní matematizovanej teórie polarografie, ale v nadväz aj na experimentálnom rozvíjaní metódy, však mal aj Slovák Dionýz Ilkovič, blízk spolupracovník J. Heyrovského. Najdôležitejším výsledkom jeho prác bol matema neskôr nazvaný Ilkovičovou rovnicou, ktorá vyjadruje jednu z hlavných kvalitatív

NAJ…. SLOVENSKÁ BRYNDZA

Bryndza je považovaná za typický slovenský výrobok s dlhoročnou tradíciou. Hovorí sa o nej ako o prvom slovenskom vynáleze, ktorého autorom je **Ján Vagač.** Vymyslel ju, keď skúšal konzervovať ovčí syr. Tak vznikla roku 1787 prvá slovenská bryndziareň v Detve. Základom pre výrobu tradičnej bryndze je neupravené ovčie mlieko. Z neho sa najprv urobí hrudkový ovčí syr a ten sa v bryndziarni upraví na mäkkú slanú hmotu s výraznou chuťou známu v zahraničí aj ako "Liptovský syr" alebo Liptauer.

Bryndza sa používa aj na prípravu slovenského národného jedla - bryndzových halušiek. Tie chutia najlepšie priamo na salaši alebo v kolibe.

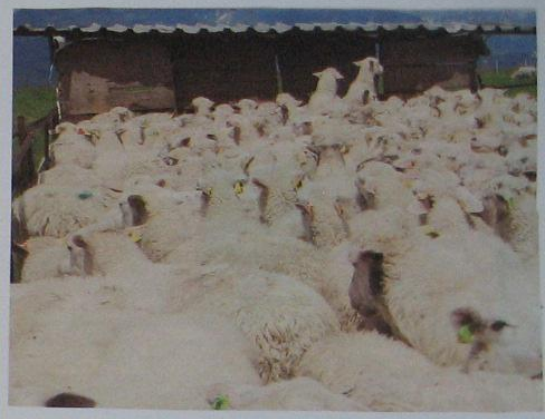

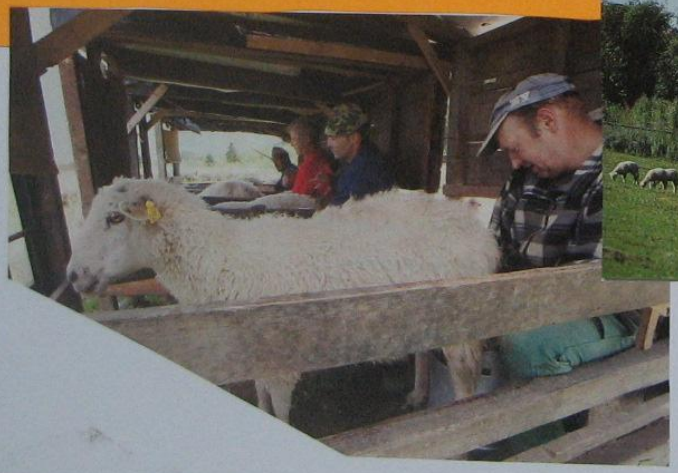

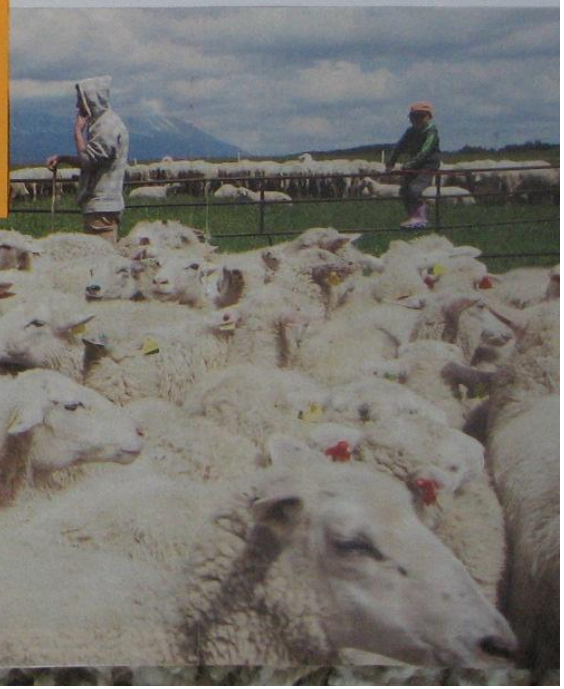

Najväčším slovenským pohorím sú Tatry (maximálna výška 2655 m n. m. - Gerlachovský štít). Ich rozloha je viac ako 700 km2, z toho na Slovensku 550 km2. Zvyšok je na území Poľska.

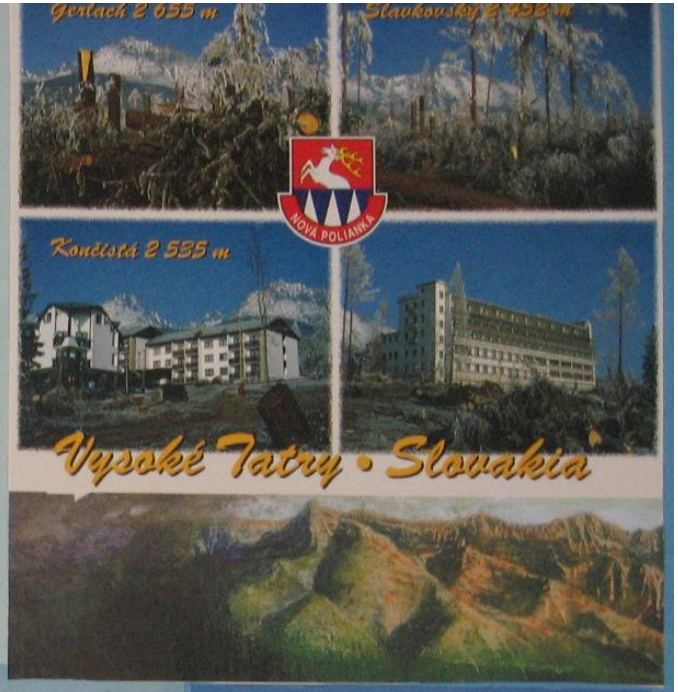

Najkrajšie a najzachovanejšie časti prírodnej krajiny sú súčasťou Tatranského národného parku (rozloha 509,69 km2).

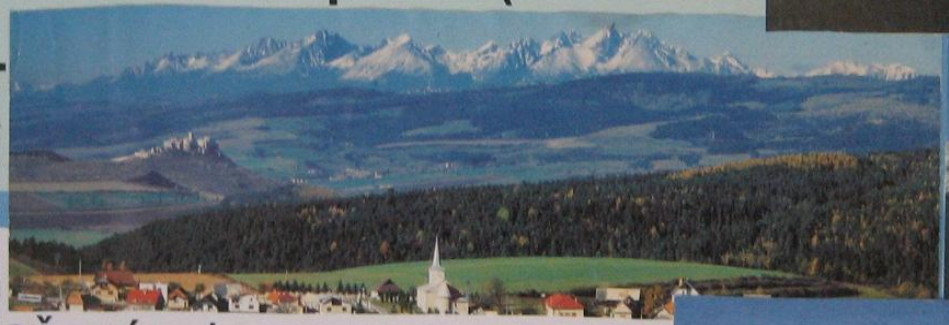

Najvyššie položeným jazerom je Modré pleso vo Vysokých Tatrách. Leží v nadmorskej výške 2157 m v dolinke pod Sedielkom, najvyššej odnoži Malej Studenej doliny.

DOBŠINSKÁ ĽADOVÁ JASKYŇA

Najväčšia ľadová jaskyňa je Dobšinská ľadová jaskyňa v údolí Hnilca v Slovenskom raji. Ako prvá jaskyňa v Európe bola v roku 1882 osvetlená.

Dobšinská ľadová jaskyňa patrí medzi najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete. Od roku 2000 je zaradená do svetového prírodného dedičstva.
Dobšinská ľadová jaskyňa predstavuje najrozsiahlejšie ľadovisko sedimentu fosílneho ľadu v strednej Európe. Dobšinská ľadová jaskyňa je známa aj ľadovou kostrou,

Ona sodpovedá záujmu verejnosti.
dnes nedosiahne pre zlé kvality omnohé jaskyne
a tak patrí medzi najvýznamnejšie
turistické ciele v strednej Európe. Svojou
dĺžkou 1256 m patrí k najdlhším
jaskyniam v Európe. Zo sveto známych
ľadových jaskýň je Dobšinská ľadová
jaskyňa najmenšie poznaná.

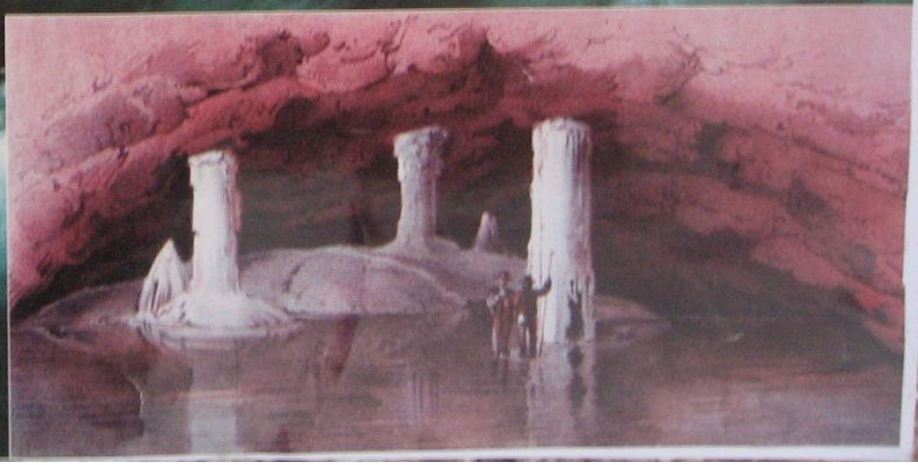

NAJVYŠŠIA VEŽA NA SLOVENSKU

87 metrová

veža rímskokatolíckeho kostola Nanebovzatia Panny Márie v centre Spišskej Novej Vsi

Má aj najviac hodinových ciferníkov.

Na štyroch stranách veže sa ich nachádza až sedem - štyri v hornej časti a ďalšie tri o niečo nižšie. Všetkých sedem ciferníkov poháňa jeden hodinový stroj. Práve kvôli množstvu hodín na kostolnej veži Spišiaci dostali prívlastok „šlepí“. Paradoxne, najvyššia kostolná veža poskytuje domácim a turistom nádherný výhľad na mesto a široké okolie.

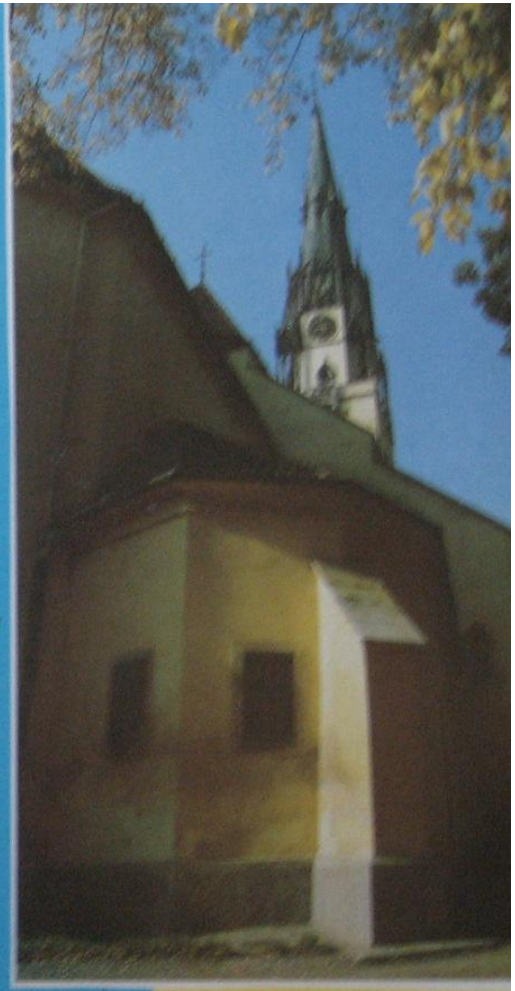

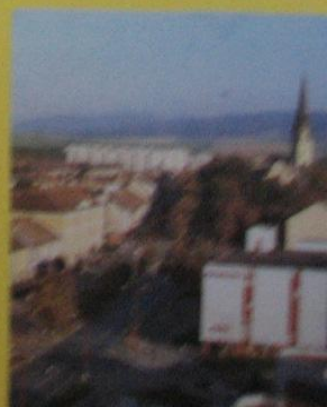

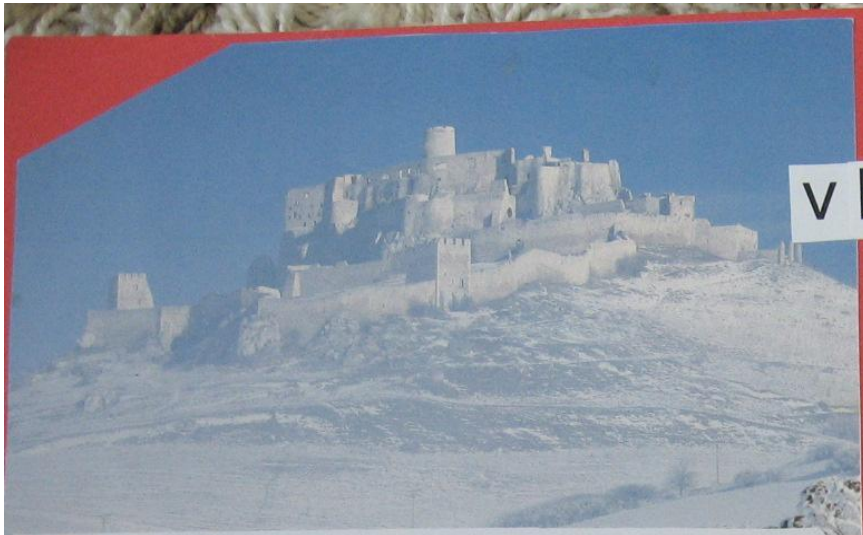

Najväčší zo 170 hradov a zámkov:

Spišský hrad

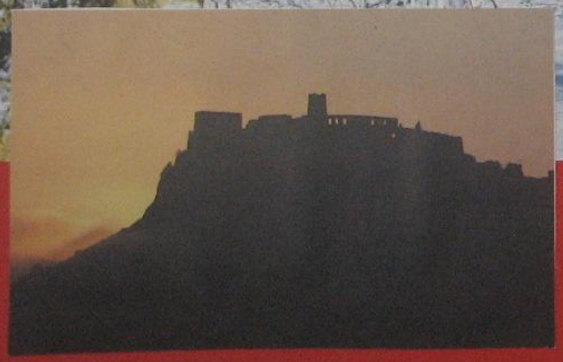

Najvyšší vyrezávaný oltár v Európe: oltár Majstra Pavla z Levoče (18,62 m)

Братислава

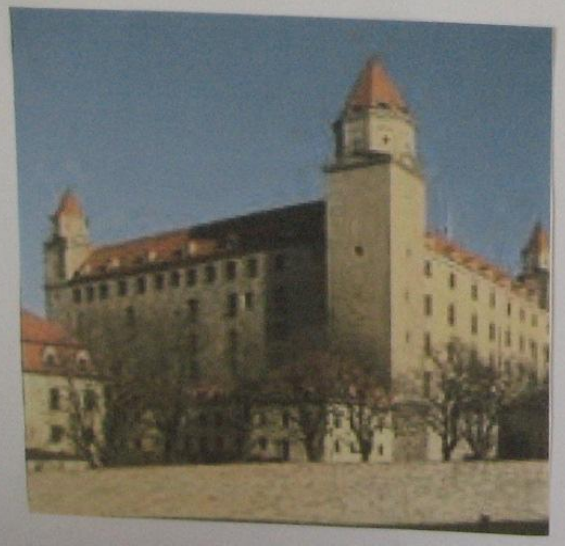

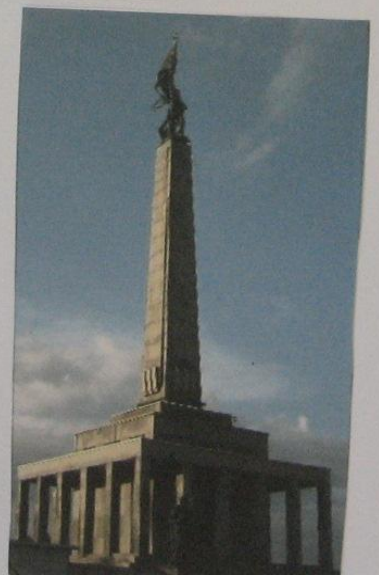

Братислава является
единственной столицей
мира, которая непосредственно
граничит с двумя
другими государствами
Австрией и Венгрией.
Братиславская улица
Копчьянская переходит
в улицу Пресбургерштрассе
соседней австрийской деревни
Китзее. А до 1936 года
из Братиславы в Вену
можно было доехать
на городской трамвае.

BRATISLAVA

Bratislava is the capital of Slovakia and, with a population of about 460,000, also the country's largest city. Bratislava is in southwestern Slovakia on both banks of the Danube River. Bordering Austria and Hungary, it is the only national capital that borders two independent countries. Bratislava is the political, cultural, and economic centre of Slovakia. It is the seat of the Slovak president, the parliament, and the Slovak Executive. It is home to several universities, museums, theatres, galleries and other important cultural and educational institutions. Many of Slovakia's large businesses and financial institutions also have headquarters there.

Bratislava Montage

Flag Coat of arms

Nickname: *Beauty on the Danube, Little City, Blava*	
Country	Slovakia
Region	Bratislava
Districts	Bratislava I, II, III, IV,
Rivers	Danube, Morava, Little Danube
Elevation	134 m (440 ft)
Coordinates	48°08'14"N 17°06'35"
Highest point	Devínska Kobyla
- elevation	514 m (1,686 ft)
Lowest point	Danube River
- elevation	126 m (413 ft)
Area	367.584 km² (142 sq m
- urban	853.15 km² (329 sq mi)
- metro	2,053 km² (793 sq mi)
Population	442,603 (2012-01-02)
- urban	586,500
- metro	659,578
Density	1,258 / km² (3,258 / sq mi)
First mentioned	907
Government	City council
Mayor	Milan Ftáčnik
Timezone	CET (UTC+1)
- summer (DST)	CEST (UTC+2)
Postal code	820 XX
Phone prefix	421 2
Car plate	BA, BL

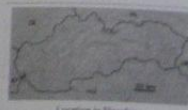

Location in Slovakia

SLOVENSKÉ NAJOBĽÚBENEJŠIE ŠPORTY

NAJEKOLOGICKEJŠIE

AUTO NA SLOVENSKU

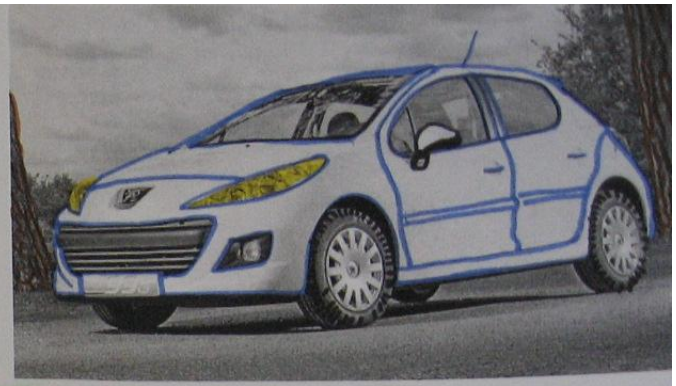

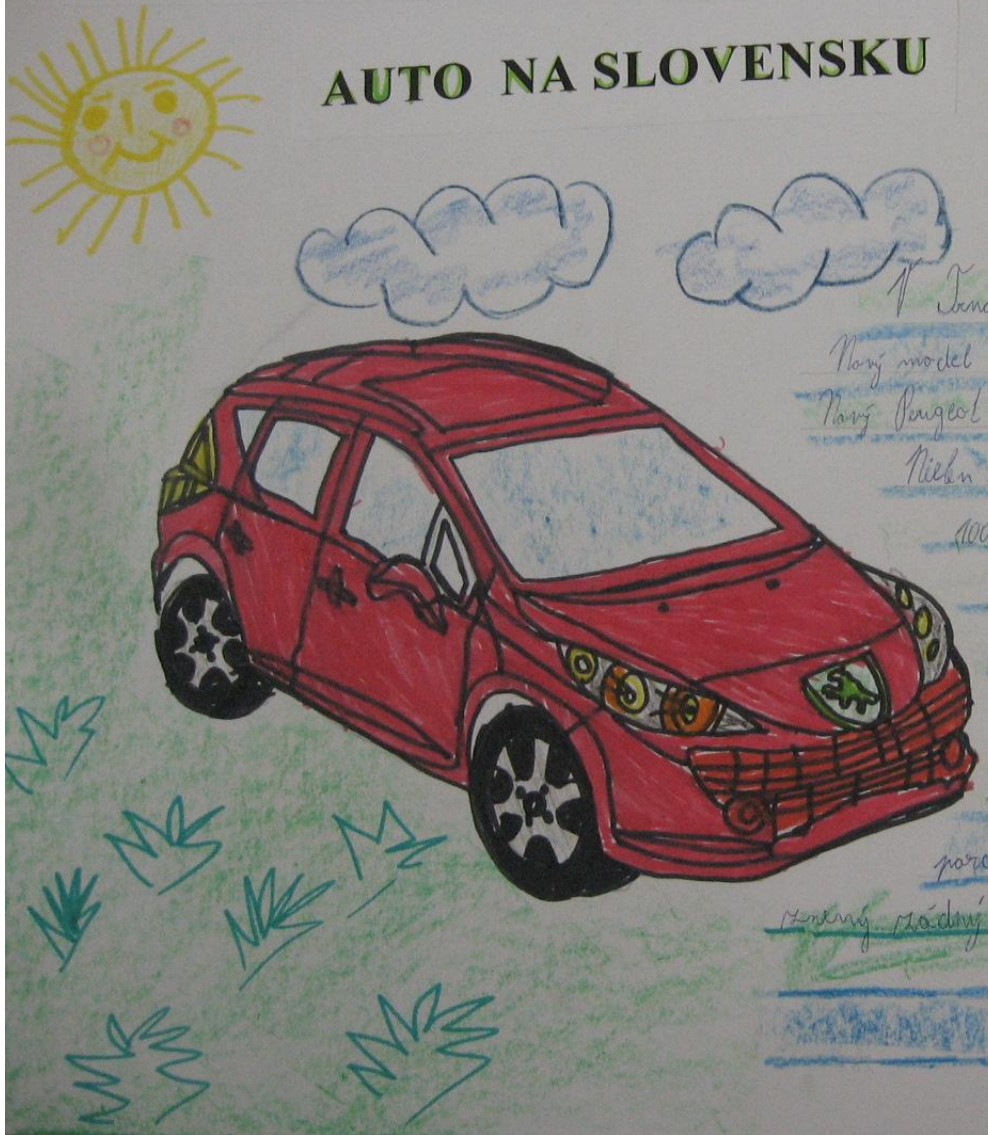

Tohoto spustili výrobu najekologickejšieho auta na Slovensku
Nový model Peugeot 207 vypúšťa do ovzdušia len 99 g CO2 na ki
Nový Peugeot 207 je najekologickejším autom vyrábaným na Slo
Nielen emisie, ale aj spotrebu má nízku kajúca – 3,8 litra na
100 kilometrov. 16 ľa s výkonom 90 kW, ktorý pôv
produkoval 120 g CO2/km a spotrebovával 4,7
na 100 km. Peugeot 207 s emisiami 99 g CO
vznikol modifikáciou dieselového modelu s
Nový Peugeot 207 má prevodovky so zníženým
prevodom, aerodynamickejší kryt a na koleso, ale aj
zmenený riadený spojken.

PÚTNICKÉ MIESTA NA SLOVENSKU

PANNA MÁRIA LEVOČSKÁ

KOSTOL NARODENIA PANNY MÁRIE

MILOSTIVÁ SOCHA

Levoča – úcta k Panne Márii pochádza už z XIII. Storočia. Na hore nad Levočou stojí chrám Navštívenia Panny Márie. Prvú kaplnku tu postavili už v r. 1247 ako poďakovanie za záchranu životov pred Tatármi. Opravená a rozšírená bola v r. 1470 a dostala na hlavný oltár sochu, ktorá je tu aj v súčasnosti – je gotická. Stretávajú sa tu katolícki aj gréckokatolícki veriaci, pre ktorých tu vystavali drevenú kaplnku, ktorá je umiestnená za súčasným chrámom. 26.1.1984 bol kostol povýšený na baziliku minor – menšiu baziliku. 3.7.1995 privítali púťnici vtedajšieho pápeža Jána Pavla II. a na púti sa zišlo okolo 650 000 púťnikov. 2. júla

Marianka – najstaršie púťnicke miesto na Slovensku s kostolom Narodenia Panny Márie. Jej socha je dokladovaná z r. 1030 – vytvoril ju z hruškového dreva pustovník, ktorý na tomto mieste žil. Neskôr ju schoval a nikto ju nemohol nájsť. Viaže sa k tomu legenda, že jednému zbojníkovi sa narodili postihnuté deti. Zúfalý sa modlil za ich uzdravenie a sľúbil, že zmení svoj život. Vo sne sa mu ukázala Panna Mária a kázala mu kopať na určenom mieste. Tu našiel milostivú sochu aj prameň. Keď v ňom deti vykúpal, ozdraveli. Zbojník sa zmenil. Púte tu bývajú 8. septembra.

SLOVENSKÝ BETLEHEM RAJECKÁ LESNÁ

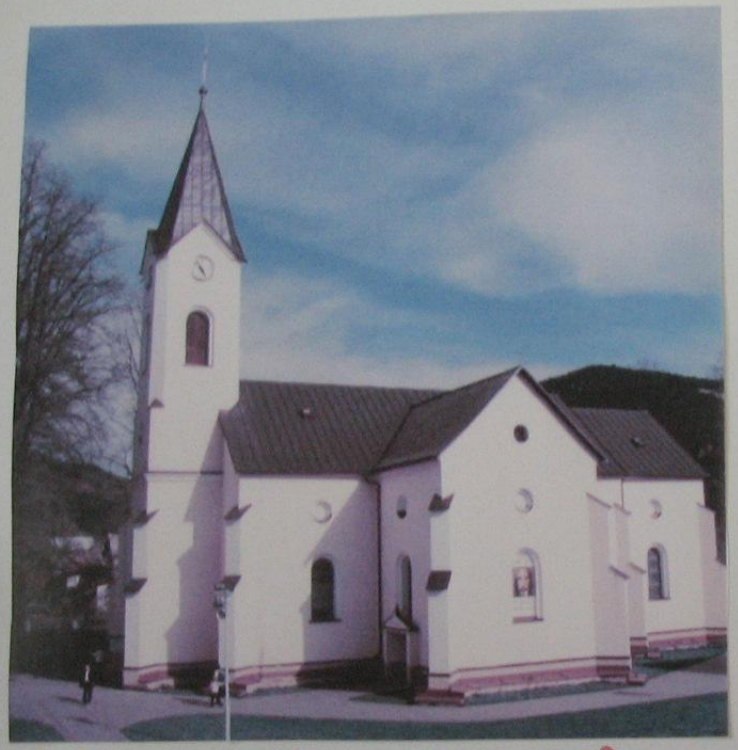

Kostol Narodenia Panny Márie

Milostivá socha Panny Márie Frývaldskej

Rajecká Lesná – Frývald – kostol Narodenia Panny Márie z XV. storočia ako poďakovanie za zázračné uzdravenia. Zvláštnosťou tohto pútnického miesta je, že tu oddávna ľudia prichádzali nielen z blízkeho, ale aj vzdialeného okolia. Prichádzali zo štyroch svetových strán, dali sa dokopy a spolu šli do chrámu. Púte tu bývajú v septembri. 8. septembra

V novembri 1990 tu tunajší rezbár zhotovil Slovenský Betlehem – je dlhý okolo 12 m, postavičky sa vňom hýbu a pozadie tvoria pamätihodnosti Slovenska.

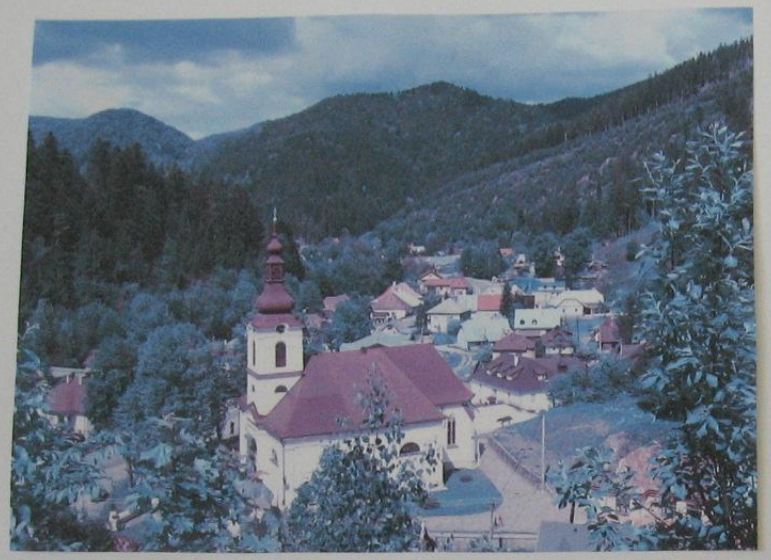

Socha Panny Márie Horohorskej

Staré Hory – pútnici do chrámu Navštívenia Panny Márie prichádzali už v XV. storočí. Súčasťou tohto pútnickeho miesta je Studnička – je to zázračná voda, ktorá uzdravila už viacerých ľudí. Sú o tom písomné záznamy. Za baziliku minor bola vyhlásená v roku 1990. 2. júla

Panna Mária z Kalvárie – hlavný oltár

Nitra Kalvária – základy chrámu Nanebovzatia Panny Márie pochádzajú z XIII. storočia. Hlavnou sochou je pieta – urobili ju z úcty za záchranu obyvateľov Nitry počas moru. Púte sa tu konajú dvakrát v roku – 15. augusta – Nanebovzatie Panny Márie a národná púť 5. júla – sv. Cyrila a Metoda.

VÝCHODNÉ SLOVENSKO
PREŠOV
KOŠICE

KOŠICE
Druhé najväčšie mesto Slovenska
metropola východu

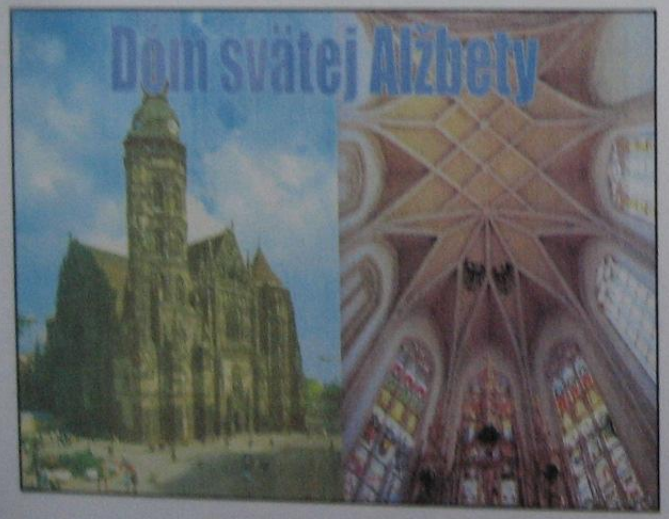
Dóm svätej Alžbety

PREŠOV
• stred východného Slovenska
• oblasť Šariš
• územím preteká Torysa
• Solivar Prešov

Spiš

Mestá na Spiši:

- Spišská Nová Ves
- Levoča
- Poprad
- Kežmarok

Erb mesta Spišská Nová Ves

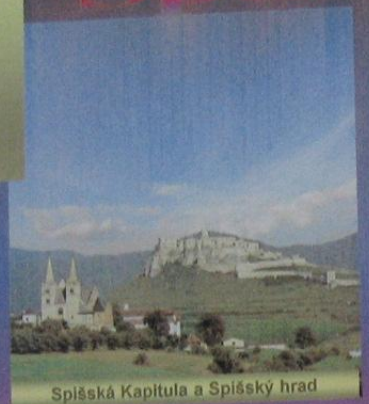

Spišská Kapitula a Spišský hrad

LEVOČA

Drevený oltár majstra Pavla z Levoče

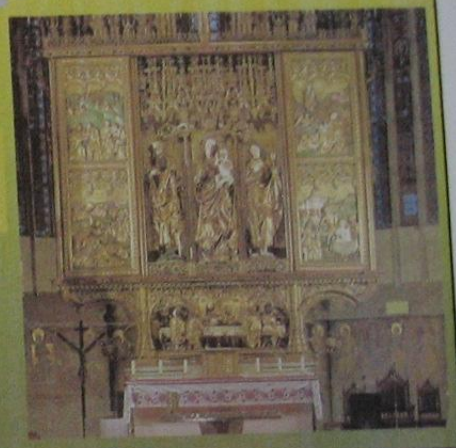

Poprad

V nádhernej Popradskej kotline obkolesenej Vysokými a Belianskymi Tatrami, Levočským pohorím, pahorkatinou Kozích chrbtov a Štrbského rozvodia, sa rozprestiera deviate najväčšie mesto Slovenska - Poprad. Je to druhé najväčšie okresné mesto Prešovského kraja a preteká ním rieka Poprad.

Kostol sv. Egídia je dominantou Popradu

TATRY

Tatranské naj:
Najvyšší vrch - Gerlachovský štít (2655metrov)
Najväčšie a najhlbšie pleso – Veľké Hincovo pleso (20,1 hektárov a 53 metrov)
Najvyšší vodopád – Kmeťov vodopád
Najmohutnejší vodopád – vodopád Skok v Mlynickej doline.

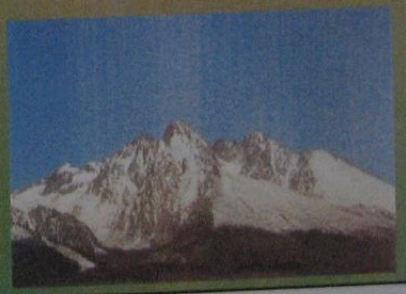

Vysoké Tatry spolu s Belianskymi a Západnými Tatrami tvoria Tatranský národný park (TANAP), ktorý je najstarším národným parkom na Slovensku. Za chránené územie bol vyhlásený už v roku 1948 s platnosťou od 1.1.1949.

Pieniny

- náš najmenší národný park rozprestierajúci sa pri rieke Dunajec

Splavovanie
Dunajca na pltiach
s goralmi

Historický skvost Červený Kláštor